

Posudek oponenta bakalářské práce

Askeze v akčním umění

Autor práce: František Fekete

Autor posudku: Hana Janečková

Bakalářská práce Františka Feketeho otevírá dvěma případovými studiiemi performancí českého umělce Lumíra Hladíka a tchajwanského umělce Sama Hsienga komplexní téma vztahu akčního umění sedmdesátých let k sakrálnímu.

Východiskem práce jsou performační techniky sebe-izolace, tělesné a duševní vytrvalosti a sebeodříkání, které se hojně objevovaly v akčním umění sedmdesátých let, a jak František Fekete touto prací upozorňuje, v kontextech západního umění a i v umění bývalé socialistické Evropy. Autor ukazuje dobrou znalost specifického akčního umění sedmdesátých let ve vztahu k relevantním otázkám současných uměleckohistorických témat, jako například vztah performance a dokumentace, autonomie, participace, umění jako život a věnuje těmto otázkám náležitou pozornost při rozboru obou prací. Metoda komparativních případových studií a askeze jako nástroje v díle Hladíka i Hsienga je v textu dobře analyticky zpracována, a autor dochází v mnoha bodech k jasným a dobře odůvodněným závěrům.

Bezpochyby jednou z nejsilnějších stránek této práce jsou detailní analýzy práce obou umělců. Obzvláště rozbor práce Lumíra Hladíka považuji za vynikající výzkumnou syntézu mnohočetných historických a současných zdrojů zahraniční a české teorie a dějin výtvarného umění (Bishop, Klara Kemp Welch, Morganová aj.), včetně vlastních rozhovorů s Lumírem Hladíkem, se kterými František Fekete pracuje s pozoruhodnou přesností a schopností zmapovat přesahy a širší implikace jeho tématu, a rozvinout je ve vlastních reflexích specifických k tématu askeze. V první části práce František Fekete velice dobře kontextualizuje specifickou českého akčního umění sedmdesátých let.

Vztah tak zdánlivě odlišných témat jako buddhistické askeze a akčního umění v díle *Ticho a hlad* Lumíra Hladíka v partikulárním prostředí normalizačního Československa je přesvědčivě vysvětlen a kontextualizován.

V druhé části práce autor posunuje implikace jeho tématu do širších významových vztahů umění a politického, rozbořem konceptu anti-politiky a vlivu ideologie vědeckého marxismu na specificky akční umění v bývalém Československu, jež přináší mnoho zajímavých poznatků k možnému dalšímu uměleckohistorickému výzkumu.

S podobnou důsledností František Fekete sleduje osobní výpovědi a relevantní současné teoretické texty o díle tchajwanského umělce Sama Hsienga, který vykonal většinu svých dlouhodobých performancí v nelegální imigraci v USA. Autor velmi trefně popisuje klíčové teoretické otázky času a rozlišování umění jako života od života samotného a také mapuje precizně socioekonomické aspekty jeho performance *One Year Performance 1978-1979 (Cage piece)*. "Heathfield poznamenává, že jeho performance jednoduše přenesla aktuální podmínky jeho tehdejších životních okolností jejich obecnou setrvačností, jejich okrajový a spekulativní charakter, jejich nedostatečnou aktivitu a viditelnost." I přes tyto velice dobře popsané socioekonomické podmínky a kontexty silně ovlivňující Hsiengovu tvorbu, zde konečná interpretace Františka Feketeho zdůrazňuje nezávislost, univerzálnost a individuální aspekty díla. Tato závěrečná argumentace a práce s doloženými zdroji není tak přesvědčivá, jako v případě *Ticha a hladu* Lumíra Hladíka a dle mého názoru se spíše snaží sloužit vytyčené tezi práce, která ustanovuje podobnosti Hsiengovi práce s buddhistickou askezí.

Od podrobné analýzy obou prací a jejich styčných bodů se František Fekete obrací k otázkám askeze. Obzvláště při porovnání s detailní a povedenou reflexí obou performancí, jak křesťanské či buddhistické tradice jsou zde poněkud zevšeobecněny a práci by prospěla důslednější konkretizace a odůvodnění výběru komparativních asketických praktik sakrálního.

I přes tyto námitky se ale domnívám, že práce obsahuje mnoho originálních definicí a reflexí, které tvoří solidní základ pro budoucí výzkum a jejich podrobné prozkoumání přesahují možnosti a časové nároky bakalářské práce.

Práce Františka Feketeho je výborně napsaná, dobře strukturovaná a čtivá. Doporučuji k obhajobě.